

ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของ
มหาวิทยาลัยนครพนม ปีการศึกษา 2558

Efficiency and Effectiveness of Quality Assurance, Nakhon Phanom
University in Academic year 2015

อัญชลี พลอยเพชร

สำนักวิชาบริหารการบิน วิทยาลัยการบินนานาชาติ มหาวิทยาลัยนครพนม

อีเมล: ploypetch24@gmail.com

Anchalee Ploypetch

Aviation Management Division, International Aviation College,

Nakhon Phanom University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยที่สนับสนุนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา 2) ประสิทธิภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา 3) ประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยนครพนม ในปีการศึกษา 2558 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มี 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ คณบดี หัวหน้าสำนักงาน และประธานสาขาวิชา 2) กลุ่มอาจารย์ ได้แก่ ผู้ทำหน้าที่สอนระดับอุดมศึกษา 3) กลุ่มบุคลากรสายสนับสนุน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) พิจารณาเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) เมื่อพิจารณารายข้อ จำนวน 17 ข้อ พบว่า มหาวิทยาลัยมีการกำหนดนโยบายด้านประกันคุณภาพการศึกษาไว้อย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.96$) และมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหาร เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับภาระงานอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.53$) 2) ประสิทธิภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) เมื่อพิจารณารายข้อ จำนวน 11 ข้อ พบว่า การจัดโครงสร้างองค์กรโดยมีหน่วยรับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.02$) และเครื่องมือ สนับสนุนงานประกันคุณภาพการศึกษามีเพียงพอ เช่น อุปกรณ์สำนักงาน การจัดอบรมให้บุคลากร/นักศึกษาได้รับความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.63$) 3) ประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) เมื่อพิจารณา

รายชื่อ จำนวน 10 ข้อ พบว่า มีการสรุปจัดทำรายงานผลการดำเนินการ (SAR) มีการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายในโดยผู้ประเมินของมหาวิทยาลัย เครือข่ายเป็นประจำทุกปีการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.91$) และท่านสามารถระบุได้ว่ากระบวนการผลิตบัณฑิตโดยใช้กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาเกิดประสิทธิผลในระดับใด มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงและแก้ไขโดยเร่งด่วน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.63$)

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม

Abstract

This research aimed to study; 1) factors supporting the implementation of Quality Assurance 2) efficiency of Quality Assurance implementation 3) effectiveness of Quality Assurance implementation in Nakhon Phanom University in Academic year 2015. The samples used are 3 groups including; 1) executives who are dean, directors, deputy directors, head officers and department heads, 2) teachers who teach higher education and 3) supporting staffs. Purposive sampling was assigned which selects samples according to the research purposes. Questionnaires with 5 rating scales were used to collect data. Its reliability as Cronbach's Alpha value equals 0.93. Statistics to be applied for data analysis are frequency, mean and standard deviation.

Its results reveal that 1) Factors supporting the QA implementation is at high level ($\bar{X} = 3.74$) when considering in each item, out of 17 items, it was found that the university has clearly set the policy in quality assurance with the highest mean ($\bar{X} = 3.96$) and there were changes in administration structures to suit with the burden of work with the least mean ($\bar{X} = 3.53$) 2) The efficiency of procedure in educational quality assurance is in the whole picture is in high level ($\bar{X} = 3.71$), when considering in each item out of 11 items, it was found that the set of organizational structure by hiring the agency to be responsible for the educational quality assurance with the highest mean ($\bar{X} = 4.02$), and there were ample of facility to support the educational quality assurance such as office facility, training to the personnel and students to know the knowledge of educational quality assurance levelly with the least mean ($\bar{X} = 3.63$) 3) Effectiveness of quality assurance was in the high level ($\bar{X} = 3.74$) when considering each item out of 10 items, it was found that these was

conclusion in proceedings (SAR), in checking to internal educating al quality assurance by the university's evaluators, connections annually with the highest mean ($\bar{X} = 3.91$) and could be identified the process of the use of processing in quality assurance whether level it was and it was brought the results to be used in improvements urgently with the least mean ($\bar{X} = 3.63$)

Keywords: Efficiency, Effectiveness, Quality Assurance (QA), Nakhon Phanom University

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) โดยคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา ประกาศหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2557 เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2557 กำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา ทั้งนี้ หลักเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน (ปีการศึกษา 2557-2561) ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีการนำแนวทางการจัดกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามวงจรคุณภาพ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (P: Plan) การดำเนินงานและเก็บข้อมูล (D: Do) การประเมินคุณภาพ (C: Check) และการเสนอแนวทางการปรับปรุง (A: Act) หรือวงจร PDCA (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558)

ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวต้องดำเนินการประเมินในปีการศึกษา 2557 ทำให้ข้อมูลในการบริหารจัดการระบบการศึกษาในปีที่ผ่านมาไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร อีกทั้งในปีการศึกษา 2557 ประเทศไทยกำลังเตรียมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนทำให้สถาบันอุดมศึกษาปรับเปลี่ยนการเปิดปิดภาคเรียนเป็นแบบอาเซียน โดยปรับเปลี่ยนภาคเรียนในปีการศึกษา 2557 จึงทำให้รอบการประเมินมีความคลาดเคลื่อน (อัญชลี พลอยเพชร, 2559) ดังนั้น มหาวิทยาลัยนครพนม ต้องจัดทำรายงานผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา แนวทางการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายใน การนำเอาผลการประเมินคุณภาพมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพ ตลอดจนปัญหา อุปสรรค และผลกระทบจากการประกันคุณภาพภายใน เพื่อนำเอาข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ไปพัฒนาและปรับปรุงการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยนครพนม ปีการศึกษา 2558 โดยหวังว่าผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่สนับสนุนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของ มหาวิทยาลัยนครพนม ในปีการศึกษา 2558
- 2) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของ มหาวิทยาลัยนครพนม ในปีการศึกษา 2558
- 3) เพื่อศึกษาประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของ มหาวิทยาลัยนครพนม ในปีการศึกษา 2558

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การศึกษาและรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย (1) การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งตำรา เอกสารทางวิชาการ รายงานการประกันคุณภาพการศึกษา รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษา คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557 และพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545) (2) การศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) เป็น การศึกษาข้อมูลภาคสนาม โดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหาร คณาจารย์ และ บุคลากรสายสนับสนุน ที่มีส่วนในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 120 คน
2. สร้างเครื่องมือในการศึกษาโดยการพัฒนาจากแบบสอบถาม ของ สำนักมาตรฐานและ ประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ (2554)
3. นำแบบสอบถามที่พัฒนาแล้วส่งผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประกันคุณภาพการศึกษา (ระดับอุดมศึกษา) จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) และนำมาแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ
4. ทดสอบค่าความเชื่อถือของแบบสอบถามโดยการใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอ นบาค (Cronbach's Alpha) วิเคราะห์และปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง ได้ผลค่าความเชื่อถือของ แบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.93 โดยแบ่งเป็นรายด้านดังนี้ (1) ด้านปัจจัยที่สนับสนุนให้การ ดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา เท่ากับ 0.94 (2) ด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษา เท่ากับ 0.87 และ (3) ด้านประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา เท่ากับ 0.99
5. ลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดประกอบด้วย ผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากรสายสนับสนุน จำนวน 120 คน

6. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ใช้สถิติเชิงพรรณนา โดยมีรายละเอียด ดังนี้คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และคำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) และ ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา นำมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) คำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นคำถามแบบประเมินค่า (Rating Scale) โดยแต่ละข้อคำถามจะให้ความสำคัญ 5 ระดับ เกณฑ์ในการให้คะแนนในแต่ละระดับ มีดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49	หมายถึง	ระดับมาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49	หมายถึง	ระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49	หมายถึง	ระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลพื้นฐานบุคลากรมหาวิทยาลัยนครพนม มีจำนวน 1,041 คน แบ่งเป็นผู้บริหารและอาจารย์ จำนวน 529 คน บุคลากรสายสนับสนุน จำนวน 512 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 ตุลาคม 2558) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ในกรณีผู้วิจัยทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จำนวนประชากรหลักพัน ใช้เกณฑ์การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 10-15% (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จำนวน 120 คน เท่ากับ 12%

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลกรมมหาวิทยาลัยนครพนม โดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 81 เพศชาย จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 19

มีช่วงอายุ 31-40 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 49 อายุ 41-50 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 22 อายุ 25-30 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 20 อายุต่ำกว่า 25 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 5 และอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4

สถานภาพเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 64 พนักงานตามสัญญา จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 18 ข้าราชการ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 10 และพนักงานราชการ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 8

คุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 51 ปริญญาตรี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 43 และปริญญาเอก จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 6

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่สนับสนุนให้การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

รายการ	Mean	SD	ระดับ
มหาวิทยาลัยมีการกำหนดนโยบายด้านประกันคุณภาพการศึกษา ivo อย่างชัดเจน	3.96	0.679	มาก
มหาวิทยาลัยมีการกำหนดนโยบายประกันคุณภาพการศึกษา ครอบคลุมพันธกิจ	3.86	0.612	มาก
มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหาร เพื่อให้เกิดความเหมาะสม กับภาระงานอยู่ เสมอ	3.53	0.634	มาก
ภาพรวม (ด้านปัจจัยที่สนับสนุนการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษา)	3.74	0.794	มาก

จากตารางที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์ด้านปัจจัยที่สนับสนุนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของ มหาวิทยาลัยนครพนม ในปีการศึกษา 2558 ผลการวิจัยพบว่า ด้านปัจจัยที่สนับสนุนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$)

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 17 ข้อ เรียงตามลำดับดังนี้ ปัจจัยสนับสนุนการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา (รายข้อ) พบว่า มหาวิทยาลัยมีการกำหนดนโยบายด้านประกันคุณภาพการศึกษา ivo อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 3.96$) มหาวิทยาลัยมีการกำหนดนโยบายประกันคุณภาพการศึกษาครอบคลุมพันธกิจ ($\bar{X} = 3.86$) ดำเนินการจัดการเรียนการสอนยังสามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.85$) มหาวิทยาลัยมีการกำหนดนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาสอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และแผนดำเนินการ มีคู่มือและเอกสารประกอบการประชุม อบรมหรือสัมมนาเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.84$) มหาวิทยาลัยมีการวางแผนกลยุทธ์ ในการกำหนดนโยบายการทำงาน ivo อย่างเป็นลายลักษณ์อักษร ($\bar{X} = 3.79$) มหาวิทยาลัยมีสถานที่ สื่อ โสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.78$) มหาวิทยาลัยมีบุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในทุกสาขาและทุกฝ่าย ($\bar{X} = 3.74$) ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.72$) มหาวิทยาลัยมีเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการสืบค้นข้อมูลและพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษา, มหาวิทยาลัยมีโสตทัศนูปกรณ์เพียงพอต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.70$) ผู้บริหารสนับสนุนหรือเสนอวิธีการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.69$) มหาวิทยาลัยมีโครงสร้างการบริหารที่เหมาะสม ($\bar{X} = 3.60$) บุคลากรของมหาวิทยาลัยมีวัฒนธรรมคุณภาพในการทำงาน ($\bar{X} = 3.65$) ผู้ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษามีความรู้ ความสามารถพร้อมที่จะดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.62$)

มหาวิทยาลัยมีงบประมาณในการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 3.58$) มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหาร เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับภาระงานอยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.53$)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

รายการ	Mean	S.D.	ระดับ
การจัดโครงสร้างองค์กรโดยมีหน่วยรับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา	4.02	0.614	มาก
การกำหนดยุทธศาสตร์ในการนำแผนงานประกันคุณภาพการศึกษามาดำเนินการกับการปฏิบัติงาน	3.83	0.613	มาก
เครื่องมือ สนับสนุนงานประกันคุณภาพการศึกษามีเพียงพอ เช่น อุปกรณ์สำนักงาน	3.63	0.777	มาก
การจัดอบรมให้บุคลากร/นักศึกษา ได้รับความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	3.63	0.593	มาก
ภาพรวม (ด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา)	3.71	0.616	มาก

จากตารางที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์ด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของ มหาวิทยาลัยนครพนม ในปีการศึกษา 2558 ผลการวิจัยพบว่า ด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$)

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 11 ข้อ เรียงตามลำดับดังนี้ การจัดโครงสร้างองค์กรโดยมีหน่วยรับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.02$) การกำหนดยุทธศาสตร์ในการนำแผนงานประกันคุณภาพการศึกษามาดำเนินการกับการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.83$) การแจ้งข่าวสาร ความเคลื่อนไหว การประกันคุณภาพการศึกษามีในที่ประชุมประจำเดือนอย่างต่อเนื่อง มีการประสานงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาเหมาะสมและอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.77$) มีการนำแผนงานประกันคุณภาพไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.76$) การจัดทำคู่มือ หรือแนวทางปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.73$) บุคลากรรับผิดชอบงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาปฏิบัติงานทุกฝ่าย/สาขาวิชา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับคือ 3.68 การประสานดูแลติดตามการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในอย่างเป็นรูปธรรม ($\bar{X} = 3.67$) การจัดระบบ และกลไกการตรวจสอบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจนตามนโยบายที่กำหนด ($\bar{X} = 3.66$) เครื่องมือ สนับสนุนงานประกันคุณภาพการศึกษามีเพียงพอ เช่น อุปกรณ์สำนักงาน การจัดอบรมให้บุคลากร/นักศึกษา ได้รับความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.63$)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

รายการ	Mean	SD	ระดับ
มีการสรุปจัดทำรายงานผลการดำเนินการ (SAR) มีการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายในโดยผู้ประเมินของมหาวิทยาลัย เครือข่าย เป็นประจำทุกปีการศึกษา	3.91	0.635	มาก
มีการนำผลการประเมินในภาพรวมมาพัฒนาแนวทาง ในการดำเนินการประกันคุณภาพ อย่างต่อเนื่อง	3.83	0.678	มาก
มีการนำผลการตรวจและประเมินไปประกอบการวางแผนเพื่อพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ	3.83	0.626	มาก
ท่านสามารถระบุได้ว่ากระบวนการผลิตบัณฑิตโดยใช้กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาเกิดประสิทธิผลในระดับใด	3.63	0.788	มาก
มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุง และแก้ไขโดยเร่งด่วน	3.63	0.777	มาก
ภาพรวม (ด้านประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา)	3.74	0.700	มาก

จากตารางที่ 3 สรุปผลการวิเคราะห์ด้านประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของ มหาวิทยาลัยนครพนม ในปีการศึกษา 2558 ผลการวิจัยพบว่า ด้านประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.74$)

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 10 ข้อ เรียงตามลำดับดังนี้ มีการสรุปจัดทำรายงานผลการดำเนินการ (SAR) มีการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายในโดยผู้ประเมินของมหาวิทยาลัย เครือข่าย เป็นประจำทุกปีการศึกษา ($\bar{X} = 3.91$) มีการนำผลการประเมินในภาพรวมมาพัฒนาแนวทาง ในการดำเนินการประกันคุณภาพ อย่างต่อเนื่อง มีการนำผลการตรวจและประเมินไปประกอบการวางแผนเพื่อพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 3.83$) มีการประเมินผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.82$) มีการทบทวน ปรับปรุง แก้ไขจุดอ่อน เพื่อให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ($\bar{X} = 3.72$) ท่านสามารถระบุได้ว่าระดับความสำเร็จของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับใด ($\bar{X} = 3.69$) การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยทำให้ผู้ใช้บัณฑิตและสังคมยอมรับมากขึ้น บุคลากรเกิดความตระหนัก/ให้ความสำคัญในการดำเนินงานอย่างมีคุณภาพ ($\bar{X} = 3.64$) ท่านสามารถระบุได้ว่ากระบวนการผลิตบัณฑิตโดยใช้กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาเกิดประสิทธิผลในระดับใด มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุง และแก้ไขโดยเร่งด่วน ($\bar{X} = 3.63$)

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1) การศึกษาปัจจัยที่สนับสนุนให้การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของ มหาวิทยาลัยนครพนม ในปีการศึกษา 2558 พบว่า ความคิดเห็นในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของ มหาวิทยาลัยนครพนม ปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์สุตา ศิลปะ (2551) ได้ศึกษา ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร เป็นปัจจัยหลักที่จะผลักดันงานประกันคุณภาพการศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามที่มหาวิทยาลัยฯ มุ่งหวัง รองลงมาเป็นปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจของบุคลากร และปัจจัยด้านนโยบาย วิสัยทัศน์ และวัตถุประสงค์ ตามลำดับ

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 17 ข้อ เรียงตามลำดับดังนี้ มหาวิทยาลัยมีการกำหนดนโยบายด้านประกันคุณภาพการศึกษาไว้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 3.96$) มหาวิทยาลัยมีการกำหนดนโยบายประกันคุณภาพการศึกษาครอบคลุมพันธกิจ ($\bar{X} = 3.86$) ดำเนินการจัดการเรียนการสอนยังสามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.85$) มหาวิทยาลัยมีการกำหนดนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาสอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และแผนดำเนินการ, มีคู่มือและเอกสารประกอบการประชุม อบรมหรือสัมมนาเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.84$) มหาวิทยาลัยมีการวางแผนกลยุทธ์ ในการกำหนดนโยบายการทำงานไว้อย่างเป็นลายลักษณ์อักษร ($\bar{X} = 3.79$) มหาวิทยาลัยมีสถานที่ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.78$) มหาวิทยาลัยมีบุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในทุกสาขาและทุกฝ่าย ($\bar{X} = 3.74$) ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการทำงานประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.72$) มหาวิทยาลัยมีเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการสืบค้นข้อมูล และพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยมีสื่อทัศนูปกรณ์เพียงพอต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.70$) ผู้บริหารสนับสนุนหรือเสนอวิธีการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.69$) มหาวิทยาลัยมีโครงสร้างการบริหารที่เหมาะสม ($\bar{X} = 3.67$) บุคลากรของมหาวิทยาลัยมีวัฒนธรรมคุณภาพในการทำงาน ($\bar{X} = 3.65$) ผู้ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษามีความรู้ความสามารถพร้อมที่จะดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.62$) มหาวิทยาลัยมีงบประมาณในการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 3.58$) และมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับภาระงานอยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.53$)

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2) คือการศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของ มหาวิทยาลัยนครพนม ในปีการศึกษา 2558 พบว่า ความคิดเห็นในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของ มหาวิทยาลัยนครพนม ด้านประสิทธิภาพการดำเนินงาน

ประกันคุณภาพการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ในปีการศึกษา 2554 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก ประสิทธิภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีจุดแข็ง คือ การที่มหาวิทยาลัยฯ ได้กำหนดโครงสร้างการบริหาร ให้มีบุคลากรผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ทุกฝ่าย/สาขา ส่วนจุดอ่อน คือ การจัดอบรม ให้บุคลากร/นักศึกษา ได้รับความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษายังไม่ได้รับการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 11 ข้อ เรียงตามลำดับดังนี้ การจัดโครงสร้างองค์กรโดยมีหน่วยรับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.02$) การกำหนด ยุทธศาสตร์ในการนำแผนงานประกันคุณภาพการศึกษามารวมกับการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.83$) การแจ้งข่าวสาร ความเคลื่อนไหว การประกันคุณภาพการศึกษามีในที่ประชุมประจำเดือนอย่างต่อเนื่อง มีการประสานงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาเหมาะสมและอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.77$) มีการนำแผนงานประกันคุณภาพไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.76$) การจัดทำคู่มือหรือแนวทาง ปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.73$) บุคลากรรับผิดชอบงานด้านประกันคุณภาพ การศึกษาปฏิบัติงานทุกฝ่าย/สาขาวิชา ($\bar{X} = 3.68$) การประสานดูแลติดตามการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในอย่างเป็นรูปธรรม ($\bar{X} = 3.67$) การจัดระบบและกลไกการตรวจสอบการ ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษอย่างชัดเจนตามนโยบายที่กำหนด ($\bar{X} = 3.66$) และเครื่องมือ สนับสนุนงานประกันคุณภาพการศึกษามีเพียงพอ เช่น อุปกรณ์สำนักงาน การจัดอบรมให้บุคลากร/ นักศึกษา ได้รับความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.63$)

ส่วนผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 การศึกษาประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของ มหาวิทยาลัยนครพนม ในปีการศึกษา 2558 พบว่า ความคิดเห็นในการ ดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของ มหาวิทยาลัยนครพนม ด้านประสิทธิผลการดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาวนา กิตติวิมลชัย และคณะ (2551) ได้ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทั้ง 7 ด้าน พบว่ามีประสิทธิภาพและ ประสิทธิผลของการประกันคุณภาพ อยู่ในระดับมาก จำนวน 6 ด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการ ประกันคุณภาพ ด้านคุณภาพของบัณฑิต ด้านการบริการวิชาการ ด้านวิชาการและการจัดการเรียน

การสอน ด้านการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์ ส่วนด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 10 ข้อ เรียงตามลำดับดังนี้ มีการสรุปจัดทำรายงานผลการดำเนินการ (SAR) มีการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายในโดยผู้ประเมินของมหาวิทยาลัย เครือข่าย เป็นประจำทุกปีการศึกษา ($\bar{X} = 3.91$) มีการนำผลการประเมินในภาพรวมมาพัฒนาแนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มีการนำผลการตรวจและประเมินไปประกอบการวางแผนเพื่อพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 3.83$) มีการประเมินผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.82$) มีการทบทวน ปรับปรุง แก้ไขจุดอ่อนเพื่อให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ($\bar{X} = 3.72$) ท่านสามารถระบุได้ว่าระดับความสำเร็จของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับใด ($\bar{X} = 3.69$) การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยทำให้ผู้ใช้บัณฑิตและสังคมยอมรับมากขึ้น, บุคลากรเกิดความตระหนัก/ให้ความสำคัญในการดำเนินงานอย่างมีคุณภาพ ($\bar{X} = 3.64$) และท่านสามารถระบุได้ว่ากระบวนการผลิตบัณฑิตโดยใช้กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาเกิดประสิทธิผลในระดับใด มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงและแก้ไขโดยเร่งด่วน ($\bar{X} = 3.63$)

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ควรมีการนำผลประเมินคุณภาพในปีการศึกษา 2557 วางแผนพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา
2. ควรมีการจัดอบรมให้บุคลากรทุกสาขา/ฝ่ายได้รับความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และมีการจัดบุคลากรรับผิดชอบงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในทุกสาขา/ฝ่าย
3. มหาวิทยาลัยนครพนม มีการจัดการเรียนการสอน 2 ระดับ คือ ระดับอาชีวศึกษาระดับอุดมศึกษา เกณฑ์การประเมินคุณภาพจึงแตกต่างกัน
4. ควรมีระบบการกำกับติดตามผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร
2. ควรมีการศึกษาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาประกันคุณภาพการศึกษา
3. ควรมีการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. สำนักนิติการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2558, จาก <http://www.ed-law.moe.go.th/image/law/0010.PDF>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2545 (ฉบับที่ 2). สำนักนิติการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2558, จาก <http://www.ed-law.moe.go.th/image/law/0011.PDF>
- ทิพย์สุดา ศิลปะ. (2551). ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธวัชชัย ศุภดิษฐ์. (2557). การพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการประกันคุณภาพการศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น (ฉบับปรับปรุงใหม่). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2559). การแปลผลเมื่อใช้เครื่องมือรวบรวมข้อมูลแบบมาตราส่วนประมาณค่า. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2559, จาก <http://www.watpon.com/boonchom/05.doc>
- ภาวนา กิตติวิมลชัย และคณะ. (2551). โครงการวิจัยสถาบันเรื่องประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2557). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2557. นนทบุรี: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- สำนักมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ. (2554). การประเมินผลการทำงานประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ในปีการศึกษา 2554. ชัยภูมิ: มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- อมรรวิชัย นาครทรรพ. (2540). บททางสู่คุณภาพ: รายงานการติดตามผลการประกันคุณภาพและรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พิมพ์ดี จำกัด. สืบค้นเมื่อ 7 มีนาคม 2559, จาก <http://www.familynetwork.or.th/node/186>
- อัญชลี พลอยเพชร. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยการบิณนาชาติ มหาวิทยาลัยนครพนม ปีการศึกษา 2558. รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ “มศว.วิจัย” ครั้งที่ 9 เมื่อวันที่ 28-29 กรกฎาคม 2559 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร.